

Kas var saslimt ar TB?

Katrā valstī dzīvo cilvēki, kuri cieš no TB. Ikvienam, kurš ieceļo Latvijā no valsts ar augstu tuberkulozes saslimšanas līmeni un plāno šeit ilgstoši uzturēties, ir jāveic TB tests. Testus veic veselības aprūpes personāls (pulmonologs – ārsts, kurš specializējas tuberkulozes ārstēšanā).

Kāpēc daudzi cilvēki baidās no TB?

Visbiežāk cilvēki baidās no TB, jo viņi par šo slimību nav pietiekami informēti. Ja cilvēkiem trūkst zināšanu, viņi paļaujas uz saviem pieņēmumiem un pašu sadomātiem skaidrojumiem. Piemēram, daudzi cilvēki baidās inficēties ar TB, jo nav informēti par to, ka TB slimnieki, kuri ikdienā lieto zāles, nevar vairs nodot slimību citiem.

Tādēļ daudzi TB slimnieki baidās un slēpj savu slimību no apkārtējiem. Viņi baidās, ka uzzinot viņu diagnozi, apkārtējie novērsīsies no viņiem, nevēlēsies ieturēt kopā maltīti vai veikt citas ikdienišķas darbības. Cilvēkiem ar TB simptomiem dažkārt ir pašiem bail no slimības, un šīs bailes var atturēt viņus no ārsta apmeklējuma, lai noskaidrotu saslimšanas iemeslu.

Savukārt, ja cilvēki būtu pietiekami labi informēti par TB un saprastu, ka tie TB slimnieki, kuri lieto efektīvas zāles, nevar vairs inficēt citus, viņi justos droši. Viņi varētu arī labāk aprūpēt cilvēkus, kuri cieš no TB.

Vai vēlaties uzzināt vairāk par TB? Apmeklējiet Latvijas Tuberkulozes apkaršanas biedrības tīmekļa vietni www.tuberkuloze.lv.

Jūs uzveiksiet tuberkulozi (TB)

Kas ir TB?

Tuberkuloze (TB) ir baktēriju izraisīta slimība. Baktērijas ir mazi, ar aci neredzami organismi, kas sastopami visur, tostarp arī cilvēku ķermeņi. Lielākā daļa baktēriju ir nekaitīgas un pat mums noderīgas. Taču dažas ir kaitīgas un var izraisīt slimības, ko mēs saucam par infekcijām. TB izraisa šāda veida sliktās baktērijas. Ja tās pieķeras kādai ķermeņa vietai un sāk vairoties, bet organisms nespēj ar tām cīnīties, var saslimt ar TB.

Visbiežāk TB skar plaušas, taču tā var skart arī citas ķermeņa daļas (piemēram, kaulus, limfmezglus vai galvas smadzenes).

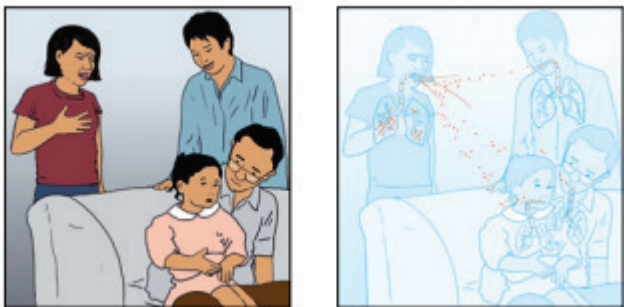
- TB ir ārstējama un izārstējama slimība
- TB zāles ir pieejamas bez maksas visām personām, kuras uzturas Latvijā

Kā ārstē TB?

Vairumā gadījumu TB ārstē medikamentozi – lietojot tabletes. Latvijā šīs zāles ir pieejamas bez maksas visiem. Lielākajai daļai pacientu zāles ir jālieto katru dienu sešus mēnešus, bet dažkārt ārstēšana var ilgt ilgāk. Pēc ārstniecības kursa pabeigšanas TB būs izārstēta.

Kā var inficēties ar TB?

TB izplatās pa gaisu sīku, neredzamu pilienu veidā. Pilieni izdalās no inficētā TB slimnieka deguna un mutes dobuma, cilvēkam klepojot, šķaudot vai runājot. Dažos no šiem pilieniem atrodas TB baktērijas. Citiem cilvēki ieelpojot šo gaisu, daži pilieni ar TB baktērijām var nokļūt viņu organismā un sasniegt plaušas.

TB baktērijas neizplatās viegli, tāpēc inficēšanās parasti notiek starp tiem cilvēkiem, kas dzīvo kopā. Nodot citiem var tikai plaušu TB un retu rīkles TB formu. Nav iespējams inficēties no cilvēka, kurš 2–3 nedēļas ir lietojis efektīvas prettuberkulozes zāles.

Saslimst tikai nedaudzi no inficētajiem

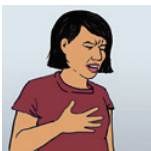
Cilvēki, kuri ir inficējušies ar TB baktērijām, ne vienmēr saslimst. Tiek lēsts, ka aptuveni 1/3 pasaules iedzīvotāju organismā ir TB baktērijas, bet saslimst ar šo slimību tikai daži. Iemesls, kāpēc dažas inficētās personas saslimst, ir novājināta imunitāte. Imunitāte var novājināties citu slimību, stresa, laikapstākļu maiņas, nepareiza uztura, diētas vai citu iemeslu dēļ. Var paiet pat vairāki gadi no inficēšanās brīža, līdz sāk izpausties slimība.

Ja esat inficēts ar baktērijām, bet neesat slims, ārsts var jums ieteikt kādu laiku (parasti no trim līdz sešiem mēnešiem) lietot medikamentus pret TB. Tas tiek darīts, lai jūs nesaslimtu ar TB vēlāk. To sauc par profilaktisko TB ārstēšanu. Ārstēšana ir brīvprātīga. Cilvēki, kuri profilaktiski ārstējas pret TB, nav slimi un nevar inficēt citus.

Kā uzzināt, vai jums ir TB?

Cilvēkam, kurš klepo 2-3 nedēļas vai ilgāk, var būt plaušu TB.

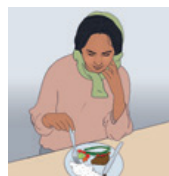
Visbiežāk sastopamie plaušu TB simptomi ir:

Klepus

- krēpu atklepošana dziļi no plaušām, dažreiz ar asinīm;
- sāpes krūtīs.

Citi bieži sastopami plaušu un citu ķermeņu daļu TB simptomi ir:

Ēstgribas un svara zudums

Nespēka un noguruma sajūta

Regulārs drudzis

Svīšana naktīs

Šie simptomi ir bieži novērojami arī pie citām slimībām. Tādēļ, lai pārlicinātos, ka tā ir TB, ir jāveic dažādi testi. Cilvēkiem ar vienu vai vairākiem no šiem simptomiem ir jāapmeklē ārsts! Ar TB saslimušai personai nereti netiek novēroti visi šie simptomi. Dažiem cilvēkiem šie simptomi izpaužas ļoti viegli.

Bērniem var būt citi simptomi nekā pieaugušajiem:

- Noguruma sajūta un vēlme daudz gulēt.
- Slikta ēstgriba.
- Mazs svara pieaugums.
- Svīšana naktīs

Bērni, kuriem ir TB, reti klepo.

Ko darīt, ja ir aizdomas par TB?

Ja jums ir aizdomas, ka esat saslimis ar TB, pēc iespējas ātrāk vērsieties pie veselības aprūpes speciālista – ģimenes ārsta vai TB speciālista (pulmonologa). Ģimenes ārsta nosūtījums pie pulmonologa nav nepieciešams. Pulmonologs ir tiešās pieejamības speciālists. Jo ātrāk jūs uzsāksiet ārstēšanu, jo ātrāk būsiet vesels.

Lai noskaidrotu, vai cilvēkam ir TB, var veikt vairākus testus. Visbiežāk tiek veikti plaušu rentgena izmeklējumi, krēpu analīze un ādas tests (ko sauc par Mantū provi) un/vai asins analīze (IGRA). Ja izmeklējumi uzrāda, ka esat inficēts ar TB baktērijām, jums sniegs nepieciešamo palīdzību.